

Velikanska mizna plošča iz jednega samega kosa mahagonijevega lesa, imajoča 2 metra v primeru, stoji v hotelu Plaza v Novem Jorku. Trideset krasnih mahagonijevih debel so poprej razrezali, predno so dobili jedno, iz katerega je bilo moči vzeti lepo mizno ploščo.

Usnjate preproge. Na nemški obrtni razstavi v Londonu vzbujajo nove vrste usnjate preproge veliko pozornost. Posamezne trakove debelega usnja zvežejo s temnim železnim dratom tako, da leže vzporedno jeden z drugim. Na ta način dobé preprogo, ki je baje silno terpežna a primerno cena.

Kmetijstvo.

Čistost hlevov.

Ko so pred tremi leti v Heidelbergu zborovali nemški prirodznanci in zdravniki, so se izrekli po svojih lastnih skušnjah, da se skoro po nobeni stvari tako hitro ne razširjajo bolezni, kakor po mleku. Posebno tuberkuloza ali sušica se močno razširja z mlekom. Ljudje, ki uživajo mleko tuberkuloznih krav zbolé za to boleznijo. Francoski zdravnik Vernet se je prepričal, da večina otrok, ki pomrjejo v Parizu za tuberkulozo, si je to bolezen našli z uživanjem mleka tuberkuloznih krav. Berolinski profesor Koch je pa dokazal, da se da bolezen s tuberkulozne krave prenesti na človeka. Nevarnost je tem večja, ker se večkrat kravi niti ne pozna, da je bolna. Mleko od suhih bolnih krav je nevarnejše, nego od debelih. Najnevarnejše je, če je krava bolna na vimentu.

Pokazalo se je, da krave posebno bolehajo za tuberkulozo v nesnažnih in pa nezračnih hlevih. Krave, ki so zmiraj v hlevu, tudi raje in hitreje bolehajo za tuberkulozo, ravno tako kakor ljudje, ki veliko sedé. Zaradi tega je pa treba posebno gledati na zdrave hleve, kjer imajo živino v hlevih. Skrbeti se mora pred vsem za dober odtok gnojnice in gnoj naj se pogostem izkidaava iz hleva. V hlevu mora biti za vsako hravo 20 m³ prostora.

Prostor na hlevih, kjer je seno spravljeno, mora biti s trdnim stropom ločen od spodnjih prostorov, tako da ne morejo plini iz hleva do sena, ko bi bil zrak v hlevu okužen od kake bolne krave. Če strop ni neprodiren, se lahko seno okuži in potem lahko oboli vsa živina. Zaradi tega ne sme iz hleva do prostorov, kjer je seno spravljeno, biti nobenega neposrednega vhoda. Napačno je, da imajo v več krajih napravljene luknje, skozi katere polagajo živini. To je sicer res pripravneje, ali škodljivi plini lahko okužijo seno in razširijo kako bolezen, katera živinorejcu gotovo več škode napravi, nego je pa ima koristi od sicer priležne naprave. Skrbeti je pa tudi za zadostno število prevetrovalnih predorov in oken. Z eno besedo skrbeti je treba pred vsem za snažnost in prevetrovanje. Kateri gospodar se bode potem ravnal, sme pričakovati, da se tuberkuloza ne bode preveč širila mej njegovimi kravami. Ako pa le opazi, da je kaka krava tuberkulozna, odstrani naj jo od družih.

Nekaterniki celo priporočajo, da bi živinozdravniki in drugi zdravstveno policijski organi nadzorovali hleve, da bi bili dovolj snažni in zračni. Pri nas se to seveda lahko izvršiti ne da, ker še nemamo zadostnega števila živinozdravnikov. Želeti je pa, da umnejši živinorejci pouče druge. Morda se bode dalo semtertja z lepo besedo in dobrim svetom ravno toliko doseči, kakor s strogimi policijskimi naredbami.

Za tuberkulozo pa ne bolehajo le goveda, temveč tudi druge živali, zato je pa tudi pri drugih živalih ravno tako gledati na snažnost in sveži zrak. Posebno pri prašičih se tudi zelo opazuje ta bolezen, najbrž je temu krivo to, da se na snažnost in zračnost svinjakov najmanj gleda. Nekateri še celo mislijo, da se v nesnažnih in zaduhlih hlevih prašiči hitreje rede. Konj in ovca sta malo manj podvržena tej bolezni, pri kozah se pa dosedaj še ni opazila. Pri teh živalih se bolezen najbrž zaradi tega manj prikazuje, ker mnogo žive zunaj na svežem zraku, gotovo mnogo več nego krave in prašiči, katere imajo mnogi zmirom v zaduhlih hlevih. Tudi so živali, ki se mnogo premikajo raznim boleznim manj podvržene. Seveda iz tega naj nikdo nikar ne sklepa, da so za konje, ovce in koze dobri tudi že umazani in zaduhli hlevi, kajti pri človeku in živalih velja pravilo, da je snažnost in dober zrak glavni pogoj zdravju.

Poučni in zabavni del.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

245.

2. Glavni kraji, iz katerih se kinovo lubje izvaža. Sajenje kinovcev po starem svetu. Kinin.

Vse lubje, katero se je do 1776. l. iz Amerike izvozilo, prihajalo je iz Loxe in Nove Granade. V teh krajih raste kinovec, ki ga je Humboldt popisal in poznamenoval „Cinchona Condaminea“, in o njem so mislili, da ima najboljše lubje. Za časa Humboldtovega potovanja po ekvatorijalnih krajih ameriških so nasušili po gozdih okolice Loxe na leto do 110 centov lubja, in vse to lubje so poslali v Evropo na španjolski dvor. Za to množino lubja so morali posekati 8 do 9 tisoč dreves. Takrat so tudi mislili, da je lubje mladega drevja najboljše, in zato so sekali samo štiri do sedemletno drevje. Ko so pozneje v Evropi začeli vse bolj popraševati po kinovem lubju, lotili so se delavci v gozdih tudi starejšega drevja. Mej tem so zasledili v Evropi, da je v lubju kinin ona tvar, katera najboljše mrzlico preganja in zato so začeli iskati vzlasti takega lubja, v katerem je največ kinina. In tako so prišli sedaj na vrsto gozdi v Boliviji, kjer raste kinina bogata „Cinchona Calisaya“. Okolica kalisjskega kinovca se začinja malo nad jezerom Titicaca, in se vleče na jug do 20. stopnje. Južnejši kosovi pralesa v tem kraju so še celi, ker v njih še ni sekira pela. V ogromnih gozdih je